

Zakładanie lucernika

Zaniedbania powstałe na etapie zakładania lub użytkowania lucernika prowadzą do ograniczenia trwałości roślin, przerzedzenia ładu, spadku plonu, a nawet znacznego zmniejszenia wartości pokarmowej uzyskanej paszy. Dlatego przed zasiewem lucerny pamiętać trzeba o starannym przygotowaniu pola pod jej uprawę.

Roczny plon suchej masy lucerny może wahać się w zależności od warunków siedliskowych od 7 do 11 ton z ha. Roślinę tę uprawia się na glebach o odczynie alkalicznym, przewiewnych, przepuszczalnych i szybko nagrzewających się, zaliczanych do kompleksów: pszeny bardzo dobry (1), pszeny dobry (2), pszeny wadliwy (3) i żytni bardzo dobry (4), zbożowo-pastewny mocny (8) i pszeny górski (10), zwłaszcza gdy są zasobne w wapń znajdujący się w podglebiu.

Wymagania lucerny

Lucerna jest bardzo wrażliwa w fazie siewek na brak wilgoci w glebie. W późniejszych fazach rozwojowych i u roślin starszych

długi system korzeniowy pozwala na korzystanie z wody z głębszych warstw gleby. Jako gatunek przystosowany do życia w suchszych warunkach klimatu umiarkowanego, o dużym nasłonecznieniu i przepuszczalnym podłożu, lucerna ma duże wymagania termiczne. Szczególnie niebezpieczne dla tego gatunku są wiosenne wahania temperatury, mogące powodować uszkodzenia organów zapasowych – szyjek korzeniowych i zamieranie niektórych roślin. Z tego względu nie zaleca się uprawy lucerny w strefie nadmorskiej i w górach.

Lucerna wymaga pH w granicach 6,2-7,8. W razie stwierdzenia nieodpowiedniej kwasowości należy przed głęboką orką zimową

przeprowadzić wapnowanie gleby w ilości 1- 3,5 t CaO na hektar. Nawożenie przedsiewne wynosi 80-110 kg fosforu i 80-100 kg potasu.

W powierzchni uprawy roślin motylkowatych drobnonasiennych lucerna z powierzchnią uprawy 30 tys. hektarów zajmuje drugie miejsce po koniczynie czerwonej.

Dobrym przedplonem dla lucerny są rośliny okopowe uprawiane na oborniku lub zboża ozime i jare w drugim roku po oborniku. Uprawa tego gatunku po innych roślinach motylkowatych lub

→ strączkowych nie jest wskazana, gdyż zgromadzone w glebie patogeny chorobotwórcze i szkodniki powodują zamieranie roślin i znaczne obniżenie plonowania. Zaleca się 3-4-letnią przerwę w uprawie lucerny po roślinach bobowatych (motylkowatych drobnonasiennych i strączkowych). Ze względu na pozostawianie dużej masy resztek poźniwnych bezpośrednio po lucernie powinny być uprawiane rośliny jare, np. owies, kukurydza, ziemniaki, a w następnym roku pszenica ozima lub jara. Po lucernie pozostaje bardzo dobre stanowisko dla roślin następczych. Jest to ważne zwłaszcza w gospodarstwach specjalizujących się w uprawie zbóż.

Uprawa z wsiewką

Lucernę uprawia się w siewie czystym lub wsiewa w zbożową roślinę ochronną, najczęściej jest to owies na zielonkę lub kiszonkę, jeśli w gospodarstwie są duże potrzeby paszowe, lub jęczmień na ziarno. Rośliną ochronną dla lucerny mogą być również inne zboża jare, niektóre zboża ozime i słonecznik. W materiale siewnym lucerny występują nasiona twarde, kiełkujące po kilku dniach po zasiewie. Dlatego przedłużające się wschody narażają świeżo założony lucernik na nadmierne zachwaszczenie. Wsiewka lucerny w roślinę ochronną jest jednym ze sposobów ograniczających rozwój chwastów w początkowym okresie wschodów.

Skarmianie zielonki z lucerny wymaga przestrzegania pewnych zasad bezpieczeństwa.

Wiosną, w roku zakładania lucernika, konieczne jest staranne przygotowanie pola pod zasiew, a więc dobre wyrównanie

WAŻNE

Skarmianie zielonki lucerny wymaga przestrzegania pewnych zasad bezpieczeństwa ze względu na wysoką zawartość w niej białka i substancji antyodżywczych – saponin. Wymagane jest stopniowe przyzwyczajanie zwierząt do spożywania paszy wysokobiałkowej, przez podawanie im przez dłuższy okres czasu niewielkiej ilości skoszonej zielonki w celu przystosowania mikroflory żwacza do wytwarzania mikroorganizmów zdolnych do trawienia pasz białkowych. Lucerna może wywołać wzdęcia u przeżuwaczy ze względu na wysoką zawartość i szybki rozkład białka. Urozmaicona dieta chroni zwierzę przed takimi zaburzeniami układu trawiennego. Wzdęcia może też powodować skarmianie wilgotnej lucerny. Podanie zwierzętom roślin skoszonych z rosą lub niewłaściwie przechowywanych po ścięciu, np. po zagrzeniu w pryzmie, także prowadzi do schorzeń układu pokarmowego, a niekiedy nawet do śmierci zwierzęcia. Pamiętać trzeba o koszeniu lucerny na bezpośrednie skarmianie w porze południowej, gdy z roślin opadnie rosa. Należy też unikać zbioru lucerny w trakcie opadów deszczu.

i spulchnienie gleby, ułatwiające kiełkowanie nasion i wschody roślin. Jeżeli lucernę wsiewa się w roślinę ochronną, konieczne jest przedsięwzięcie nawożenia azotem pod owies na zielonkę – 60 kg N/ha, a pod jęczmień na ziarno – 30-45 kg N na hektar. Źródłem azotu i innych składników mogą być nawozy naturalne – obornik, kompost. Stwierdzono zwiększenie zimotrwałości, plonowania, liczby brodawek na korzeniach roślin oraz większe wiązanie azotu z atmosfery i większą żywotność lucernika nawożonego naturalnie. Trzeba też pamiętać o wnoszonych z tym nawozem innych makroelementach potrzebnych roślinom do prawidłowego rozwoju, jak wapń, magnez, sód i mikroelementach – bor, cynk, miedź, mangan, żelazo, kobalt występujących w nawozach mineralnych. Zgodnie z ustawą o nawozach i nawożeniu dawka nawozów naturalnych nie może przekroczyć 170 kg N/ha.

W latach pełnego użytkowa-

nia najodpowiedniejszym pod względem praktycznym terminem stosowania nawozów naturalnych jest jesień, po zakończeniu zbiorów. Wtedy znajdujące się w oborniku pozostałości ściółki będą mogły rozłożyć się przez okres zimy, a towarzyszący obornikowi zapach amoniaku nie będzie zniechęcał zwierząt do zjadania zielonki. Najbardziej polecaną formą zagospodarowania obornika jest wytwarzanie kompostu w warunkach termofilnych z napowietrzaniem pryzm aeratorem przyspieszającym proces kompostowania. Zaletą kompostu jest jego drobnoziarnista struktura oraz brak zanieczyszczeń biologicznych, na przykład nasion chwastów, jaj pasożytów zwierzęcych czy resztek ściółki wnoszonej na lucernik ze świeżym obornikiem. Stosowanie takiego obornika wymaga bronowania zasiewu wczesną wiosną w następnym roku użytkowania.

Po zasiewie zbożowej rośliny ochronnej na głębokość 3-5 cm, w terminie dla niej opty-

malnym, wskazane jest zwałowanie pola wałem gładkim i odrębnym przejściem siewnika wykonanie siewu nasion lucerny na głębokości około 1-1,5 cm. Norma wysiewu jęczmienia na ziarno wynosi 100-120 kg nasion/ha, a owsa na zielonkę – 120-140 kg/ha. W dobrych warunkach siedliskowych lucernę wysiewa się w ilości 15-18 kg nasion/ha, w gorszych, np. na glebie skłonnej do zaskorupień, 18-20 kg/ha. Niestety, wycofano środki chemiczne do zwalczania zgorzeli siewek lucerny, dlatego do siewu należy stosować nasiona wolne od grzybów chorobotwórczych.

Pielęgnacja i ochrona

W roku siewu doskonałym zabezpieczeniem przed rozwojem chwastów jest wsiewanie lucerny w zboże. Jeżeli mimo tego pojawiają się chwasty dwuliścienne, można je zwalczać w fazie 2-6 liści Chwastoksem Extra 2,5-3,5 l/ha lub Dicoherbem 0,75-1 l/ha w fazie 1-3 liści właściwych u lucerny i zwartego łanu zbóż, nie później jednak niż do fazy krzewienia zboża. Niższe dawki tych preparatów należy stosować, jeżeli w skład mieszanki wchodzi owies. W okresie późnej jesieni, pod koniec października do połowy listopada, chwasty dwuliścienne i niektóre jednoliścienne można zwalczać Kerbem 50 WP w dawce 2 kg/ha, a w celu zwalczania perzu dawkę tego środka należy zwiększyć do 3-5 kg/ha.

W latach pełnego użytkowania pielęgnacja lucernika polega na nawożeniu mineralnym i zbiorach. Nawożenie fosforem stosuje się jednorazowo wczesną wiosną w ilości 70 kg P₂O₅/ha. Fosfor można wysiać przedsięwnie w dawce skomasowanej na cały dwu-, trzyletni okres użytkowania. Rocznią dawkę potasu 80 kg K₂O/ha wysiewa się w porcjach podzielonych do zasto-

sowania wczesną wiosną w czasie ruszenia wegetacji i po zbiorze pierwszego i drugiego pokosu.

Plon jego jakość

Lucernę uprawia się na dwuletni okres użytkowania. W okresie wegetacyjnym zasiewy te zbierane są trzy- lub czterokrotnie. Jakość uzyskanej paszy oraz jej strawność zależą od częstości i terminu zbioru, zwłaszcza ważny jest termin wykonania pierwszego pokosu.

Najwięcej dobrej jakości białka, soli mineralnych i witamin znajduje się w młodych roślinach lucerny przed lub w fazie początku pąkowania, charakteryzujących się wyższą strawnością suchej masy. W okresie od fazy początku pąkowania do początku kwitnienia stopniowo wzrasta zawartość włókna, a obniża się zawartość białka. W pełni kwitnienia następuje drewnienie łodyg, gwałtownie spada zawartość białka, ale zawartość składników mineralnych nie ulega dużym i szybkim zmianom. W czasie dojrzewania nasion w strąkach wartość pokarmowa i smakowitość lucerny pogarsza się tak bardzo, że staje się ona nieprzydatna w żywieniu zwierząt.

Zbiór lucerny w latach pełnego użytkowania przeprowadza się z różną częstotliwością, w zależności od przeznaczenia zielonki. W użytkowaniu intensywnym koszenie lucerny w odstępach co 30 dni pozwala na zbiór 4-5 pokosów średniej wielkości plonu, o zadowalającym składzie chemicznym i wysokiej wartości pokarmowej. W zależności od liczby pokosów zmienia się wielkość plonu i jego jakość: procentowa zawartość białka oraz zawartość włókna. Ekstensywny zbiór 3 pokosów pozwala uzyskać wyższe plony, ale o obniżonej wartości pokarmowej. Zwiększenie zawartości włókna z kolei obniża strawność paszy uzyskanej z lucerny. ■

REKLAMA

murator
PROJEKTY

PROJEKTY OBÓR

003 – OBORA DLA 38 KROW, UWIEŻDOWA, NA PŁYTKIEJ ŚCIÓLCE

**ORAZ STAJNIE,
CHLEWNIE, MAGAZYNY,
BUDYNKI GOSPODARCZE
I USŁUGOWE**

JESIEŃ 2010

250
PROJEKTÓW

murator
PROJEKTY

Budynki inwentarskie, gospodarcze i usługowe

- stajnie i ujeżdżalnie
- ubory, chlewnie i łuczarnie
- budynki garażowe-magazyńowe
- budynki agroturystyczne
- budynki usługowe
- budynki mieszkalno-usługowe

NOWOŚĆ! Budynki dla drobiu

WIĄZARY
BURKIETOWICZ

**NA HASŁO
„CHÓW I HODOWLA”
OTRZYMASZ BEZPŁATNY
KATALOG Z PROJEKTAMI**

**ZAMÓW!
22 59 05 580**

projekty@murator.com.pl
www.projekty.murator.pl